

## อำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

### ศึกษากรณีการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ภายหลังปลดจากล้มละลาย

แก้วตา จิตติสุทธิกุล<sup>๑</sup>

#### บทนำ

การฟ้องคดีล้มละลายเป็นการฟ้องเพื่อจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำมาแบ่งชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวหรือพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้นี้ย่อมหมดอำนาจที่จะจัดการกิจการและทรัพย์สินของตน อำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้นี้ย่อมตกแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียว ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.๒๔๘๓ มาตรา ๒๒ ซึ่งบัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจในการจัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป เก็บรวบรวมและรับเงิน หรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยทรัพย์สินของลูกหนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการนั้นคือ ๑.ทรัพย์สินทั้งหลายที่ลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย รวมทั้งสิทธิเรียกร้องเหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่น ๒.ทรัพย์สินซึ่งลูกหนี้ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย ๓.สิ่งของซึ่งอยู่ในความครอบครองหรืออำนาจสั่งการหรือสั่งจำหน่ายของลูกหนี้ในทางการค้าหรือธุรกิจของลูกหนี้ด้วยความยินยอมของเจ้าของอันแท้จริง โดยพฤติการณ์ซึ่งทำให้เห็นว่าลูกหนี้เป็นเจ้าของในขณะที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย ตามบทบัญญัติดังกล่าว ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการ คือทรัพย์สินทั้งหลายที่ลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายหรือทรัพย์สินที่ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลายตามมาตรา ๑๐๙ เท่านั้น ส่วนทรัพย์สินที่ลูกหนี้หามาได้ภายหลังปลดจากล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่มีอำนาจจัดการ ทั้งนี้ตามมาตรา ๗๗ ได้บัญญัติว่า คำสั่งปลดจากล้มละลายทำให้บุคคลล้มละลายหลุดพ้นจาก

<sup>๑</sup>ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลล้มละลายกลาง

นิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.). เกียรตินิยมอันดับสอง.นิติศาสตรมหาบัณฑิต (น.ม.). มหาวิทยาลัยรามคำแหง. เนติบัณฑิตไทย (น.บ.ท.).

หนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระหนี้ได้ ยกเว้น หนี้เกี่ยวกับภาษีอากร และหนี้ซึ่งได้เกิดขึ้นโดยความทุจริต ฉ้อโกงของบุคคลล้มละลาย จึงมีปัญหาว่าเมื่อลูกหนี้ได้รับการปลดจากล้มละลายแล้ว ทรัพย์สินที่มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายหรือที่ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย ตามมาตรา ๑๐๙ ที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือที่ยังไม่ได้ยึดหรืออายัดมาเพื่อดำเนินการขายทอดตลาด หรือเป็นทรัพย์สินที่ลูกหนี้ปกปิดไว้และสืบหาพบภายหลังปลดจากล้มละลายแล้ว ทรัพย์สินเหล่านี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังคงมีอำนาจดำเนินการจัดการต่อไปหรือไม่และจะสิ้นสุดลงเมื่อใด

### ปัญหาอำนาจการจัดการทรัพย์สินของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายหลังลูกหนี้ปลดจากล้มละลาย

หลังจากลูกหนี้ได้รับการปลดจากล้มละลายแล้ว บุคคลใดจะมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้จะต้องพิจารณาว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินอันอาจแบ่งได้ในคดีล้มละลายซึ่งการจัดการยังไม่แล้วเสร็จ หรือเป็นทรัพย์สินที่ลูกหนี้ได้รับมาใหม่หลังจากที่ลูกหนี้ได้รับการปลดล้มละลายแล้ว<sup>๒</sup> ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่อยู่ในอำนาจการจัดการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้นเป็นทรัพย์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๙ ซึ่งก็คือทรัพย์สินทั้งหลายที่ลูกหนี้มีอยู่ในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และทรัพย์สินที่ลูกหนี้ได้มาภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย ซึ่งการปลดจากล้มละลายตามมาตรา ๗๗ ได้บัญญัติให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระหนี้ได้ จึงมีปัญหาว่าภายหลังปลดจากล้มละลายแล้ว ทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐๙ ของลูกหนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยึดมาแล้วแต่ยังไม่ได้ขายทอดตลาด หรือทรัพย์สินที่ค้นพบแล้วแต่ยังไม่ได้ยึดหรืออายัดมา หรือทรัพย์สินที่ค้นพบในภายหลังอันเนื่องมาจากการที่ลูกหนี้ปกปิดและได้มาปรากฏขึ้นภายหลังปลดจากล้มละลาย ทรัพย์สินเหล่านี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังมีอำนาจในการรวบรวมและนำมาขายทอดตลาดนำเงินเข้ากองทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายหรือไม่และอำนาจดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อใด

การปลดจากการล้มละลายแม้จะมีได้ ๒ กรณี คือ โดยคำสั่งศาล ตามมาตรา ๗๑ และโดยผลของกฎหมาย ตามมาตรา ๘๑/๑ ก็ตาม แต่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการปลดจากล้มละลาย โดยผลของกฎหมาย กล่าวคือลูกหนี้จะได้รับการปลดจากล้มละลายทันทีที่พ้นกำหนดระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่ศาลได้พิพากษาให้ล้มละลาย การปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายดังกล่าว ได้มีการแก้ไขกฎหมายล้มละลายเมื่อปี ๒๕๔๗ ซึ่งมาตรา ๘๑/๑ ได้เพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๐

<sup>๒</sup> เอื้อน ขุนแก้ว. (๒๕๖๔). คำอธิบายกฎหมายล้มละลาย. หน้า ๑๘๗.

แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๗ และในวรรคสุดท้ายของมาตรา ๘๑/๑ ได้บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ และ มาตรา ๗๘ มาบังคับกับการปลดจากล้มละลายตามมาตรา ๗๖ โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๗๗ กฎหมายบัญญัติให้คำสั่งปลดจากล้มละลายทำให้บุคคลล้มละลายหลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระหนี้ได้ โดยมีได้บัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐๙ ที่มีอยู่ก่อนปลดจากล้มละลายไว้ให้ชัดเจนว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังคงมีอำนาจจัดการต่อไปหรือไม่ และจะสิ้นสุดลงเมื่อใด มีเพียงมาตรา ๗๙ บัญญัติว่า บุคคลล้มละลายซึ่งได้ถูกปลดจากล้มละลายนั้ยังมีหน้าที่ช่วยในการจำหน่ายและแบ่งปันทรัพย์สินของตนซึ่งตกอยู่กับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องการ ซึ่งก็ยังไม่ชัดเจน คงตีความได้แต่เพียงว่าทรัพย์สินที่ตกอยู่กับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้นต้องเป็นทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนที่บุคคลล้มละลายจะได้รับการปลดจากล้มละลายและเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว กล่าวคือได้ยึดหรืออายัดมาแล้ว แต่หากเป็นทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตรวจพบแล้ว หรือเจ้าหนี้แจ้งให้ไปยึดหรืออายัดแต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังไม่ได้ดำเนินการยึดหรืออายัด หรือทรัพย์สินที่ค้นพบในภายหลังอันเนื่องมาจากการที่ลูกหนี้ปกปิดและได้มาปรากฏขึ้นภายหลังปลดจากล้มละลาย และในมาตราอื่น ๆ ของกฎหมายล้มละลายก็ไม่พบว่า มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ภายหลังลูกหนี้ได้รับการปลดจากล้มละลายอย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินเหล่านี้เข้ากองทรัพย์สินของลูกหนี้และนำออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาศัยอำนาจใดในการรวบรวมทรัพย์สินเหล่านี้ จากการศึกษาพบว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ใช้อำนาจดังกล่าวตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ซึ่งศาลฎีกาได้มีคำวินิจฉัยว่า "เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจเก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่นตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๒ (๒) โดยทรัพย์สินดังกล่าวต้องเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้ ซึ่งได้แก่ ทรัพย์สินทั้งหลายที่ลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย รวมทั้งสิทธิเรียกร้องเหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่นตามมาตรา ๑๐๙ (๑) การที่ศาลมีคำสั่งปลดลูกหนี้จากล้มละลายก็เป็นเพียงทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายแล้วไปเริ่มต้นในการดำเนินชีวิตหรือธุรกิจใหม่ต่อไป โดยในส่วนของทรัพย์สินอันอาจแบ่งได้ในคดีล้มละลายที่ยังมิได้นำมาจัดการจำหน่ายเพื่อแบ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย ย่อมตกอยู่ในบังคับที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จำต้องดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ โดยที่บุคคลล้มละลายซึ่งได้รับการปลดจากการล้มละลายนั้ยังมีหน้าที่ช่วยในการจำหน่ายและแบ่งทรัพย์สินของตนซึ่งตกอยู่กับ

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องการ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง"<sup>๓</sup>

นอกจากไม่มีกฎหมายบัญญัติถึงอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนปลดจากล้มละลายดังกล่าวแล้ว ปัญหาต่อไปมีว่า อำนาจในการจัดการทรัพย์สินดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ซึ่งก็ยังไม่มีความหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเช่นกัน ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ในกรณีลูกหนี้ได้รับการปลดจากล้มละลายไปแล้ว และไม่มีทรัพย์สินให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รวบรวมเข้ากองทรัพย์เพื่อแบ่งแก่เจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็จะขอปิดคดี ตามมาตรา ๑๓๓ ซึ่งการปิดคดีมีผลเพียงให้ระงับการจัดการต่าง ๆ ไว้ แต่ไม่ทำให้คดีล้มละลายสิ้นสุด และไม่ทำให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หลุดพ้นจากหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) หน้าที่ตามมาตรา ๑๖๐ (๒) หน้าที่อนุมัติการใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้ (๓) หน้าที่ตรวจบัญชีรับจ่ายของบุคคลล้มละลาย และถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่าบุคคลล้มละลายมีทรัพย์สินขึ้นใหม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจขอให้ศาลเปิดคดีต่อไปได้ ตามมาตรา ๑๓๔ จะเห็นได้ว่ากฎหมายล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่ได้บัญญัติถึงความสิ้นสุดแห่งอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐๙ แม้ลูกหนี้จะได้รับการปลดจากล้มละลายและหลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระหนี้แล้ว แต่หน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ไม่มีที่สิ้นสุดจะนานแค่ไหนหากพบทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีอยู่ก่อนปลดจากล้มละลาย ก็เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องยึดหรืออายัดหรือเพิกถอนรวบรวมเข้ากองทรัพย์สิน อีกทั้งหากเข้าหลักเกณฑ์การยกเลิกการล้มละลาย ตามมาตรา ๑๓๕ (๑) ถึง (๔) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานศาลขอให้ยกเลิกการล้มละลาย ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๓๑๙/๒๕๕๓ มีคำวินิจฉัยว่า “...ส่วนการยกเลิกการล้มละลายนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.๒๔๘๓ มาตรา ๑๓๕ บัญญัติว่าเมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ เช่นนี้ การที่จะมีการยกเลิกการล้มละลายได้ก็โดยเหตุศาลมีคำสั่งในคดีนี้ เมื่อจำเลยได้รับการปลดจากการล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.๒๔๘๓ มาตรา ๘๑/๑ แล้ว อันทำให้จำเลยหลุดพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายไปแล้ว จึงไม่มีเหตุที่ศาลจะต้องสั่งยกเลิกการล้มละลายอีก...”<sup>๔</sup>

ผู้เขียนเห็นว่าแม้การฟ้องล้มละลายจะเป็นการฟ้องเพื่อจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำมาชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์หรือไม่ก็ตามที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ และเพื่อให้ลูกหนี้ได้หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงไปเริ่มต้นชีวิตใหม่โดยกฎหมายล้มละลายบัญญัติให้อำนาจ

<sup>๓</sup>คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๗๒/๒๕๕๒ , ๑๖๘๑/๒๕๕๒ , ๑๕๗๐/๒๕๕๖ , ๑๕๑๔๗/๒๕๕๘ , ๓๓๔๕/๒๕๕๙

<sup>๔</sup>คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๓๑๙/๒๕๕๓ , ๓๙๘๗-๓๙๘๘/๒๕๖๐

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีอยู่ก่อนปลดจากล้มละลาย เพื่อนำมาชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย แต่อำนาจในการจัดการและติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้ดังกล่าวควรมีขอบเขตกำหนดเวลาสิ้นสุด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ การบังคับคดีแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งยังกำหนดระยะเวลาบังคับคดีไว้ ๑๐ ปี และจากการพิจารณาและพิพากษาคดีล้มละลายในศาลล้มละลายกลาง คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่สถาบันการเงินฟ้องลูกหนี้ คดีเหล่านี้ส่วนใหญ่ มูลหนี้ที่นำมาฟ้องเป็นหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งศาลในคดีแพ่งพิพากษาและมีระยะเวลาบังคับคดี ๑๐ ปี ในระหว่างบังคับคดี ๑๐ ปี เจ้าหนี้ก็นำหนี้ตามคำพิพากษานี้มาฟ้องให้ลูกหนี้ล้มละลาย เมื่อฟ้องแล้ว กระบวนพิจารณาคดีล้มละลายก็ดำเนินการต่อมาจนพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายและนับจากวันที่ศาลพิพากษาให้ล้มละลายครบ ๓ ปี ลูกหนี้ก็ได้รับการปลดจากล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็มีอำนาจติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อมาอีก แต่กฎหมายมิได้มีบทบัญญัติที่ชัดเจนว่าจะให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจนานเพียงใด ผู้เขียนเห็นว่าการติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้ตามกระบวนการดังกล่าว มีระยะเวลานานเพียงพอแล้ว ควรจะมีบทบัญญัติของกฎหมายให้ชัดเจนถึงความสิ้นสุดของอำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สินเหล่านี้โดยเทียบเคียงกับบทบัญญัติเรื่องยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา ๑๓๕ (๔) กล่าวคือกรณีที่มีการปลดจากล้มละลาย เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้าย หรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะขอให้ศาลมีคำสั่งปิดคดี หลังจากนั้นมาภายในกำหนด ๑๐ ปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายให้อำนาจจัดการทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐๙ ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิ้นสุดลง

### บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในเรื่องอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ภายหลังจากปลดจากล้มละลาย พบว่ากฎหมายล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.๒๔๘๓ ซึ่งมีการแก้ไขครั้งสุดท้ายเมื่อปี ๒๕๖๑ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.๒๕๖๑ ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินทั้งหลายของลูกหนี้ที่มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย และทรัพย์สินซึ่งลูกหนี้ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย ตามมาตรา ๑๐๙ ว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่หลังจากลูกหนี้ได้รับการปลดจากล้มละลายแล้ว และจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในปัจจุบันหลังจากลูกหนี้ได้รับการปลดจาก

ล้มละลายแล้วเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พบทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีอยู่ก่อนหรือได้มาระหว่างล้มละลาย และก่อนปลดจากล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรวบรวมเข้ากองทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยอาศัยอำนาจตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินเหล่านี้ได้ ผู้เขียนเห็นว่าควรจะมีบทบัญญัติของกฎหมายให้ชัดเจนถึงอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สินดังกล่าวของลูกหนี้และความสิ้นสุดของอำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สินเหล่านี้ โดยเทียบเคียงกับบทบัญญัติเรื่องยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา ๑๓๕ (๔) โดยบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนว่า “กรณีที่มีการปลดจากล้มละลาย ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐๙ และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้าย หรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว แต่ก่อนนั้น มาภายในกำหนด ๑๐ ปีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย ให้อำนาจจัดการทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐๙ ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิ้นสุดลง” ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยชอบด้วยกฎหมาย.

แผนกคดีล้มละลายในศาลฎีกา

มกราคม ๒๕๖๖